

D E C Y Z J A

W SPRAWIE WPISANIA OBIEKTU DO REJESTRU ZABYTKÓW „A”

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. c, art. 7 pkt. 1, art. 8, art. 9 ust. 1, art. 89 pkt. 2, art. 91 ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm. – Dz. U. z 2004 roku Nr 96, poz. 959 i Nr 238, poz. 2390) oraz art. 104 § 1 Kpa w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego na wniosek Pana Jana Podeszwy, zamieszkałego w Rudzie Śląskiej przy ulicy kardynała Augustyna Hlonda 42/1, oraz Pani Marii Pietrek, zamieszkałej w Lippstadt na Bochstrasse 90 (Niemcy)

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW ORZEKA

WPISAĆ DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO POD NUMEREM A/168/06 NASTĘPUJĄCY OBIEKT:

KAMIENICĘ USYTUOWANĄ W RUDZIE ŚLĄSKIEJ ORZEGOWIE PRZY ULICY KARDYNAŁA AUGUSTYNA HLONDA 42, WZNIESIONĄ W 1900 ROKU W STYLU HISTORYZMU.

Opis obiektu stanowi załącznik numer 1 do niniejszej decyzji.

Budynek jest własnością Pana Jana Podeszwy, zamieszkałego w Rudzie Śląskiej przy ulicy kardynała Augustyna Hlonda 42/1, oraz Pani Marii Pietrek, zamieszkałej w Lippstadt na Bochstrasse 90 w Niemczech (Księga Wieczysta nr 7225 w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej)

Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek w obrysie murów zewnętrznych, usytuowany na działce numer 1651/181 (jednostka ewidencyjna 247201_1 Ruda Śląska, obręb 0004 Orzegów, jednostka rejestrowa G. 411) – w granicach naniesionych na mapce stanowiącej załącznik numer 2 do niniejszej decyzji.

U Z A S A D N I E N I E

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków pismem nr K-RD-KL/4160/5547,6552/211/06 w dniu 18 listopada 2006 roku rozpoczął postępowanie administracyjne w sprawie wpisania do rejestru zabytków nieruchomości województwa śląskiego kamienicy usytuowanej w Rudzie Śląskiej Orzegowie przy ulicy kardynała Augustyna Hlonda 42. Postępowanie wszczęte zostało na wniosek Pana Jana Podeszwy, zamieszkałego w Rudzie Śląskiej przy ulicy kardynała Augustyna Hlonda 42/1, oraz Pani Marii Pietrek, zamieszkałej w Lippstadt na Bochstrasse 90 (Niemcy). O rozpoczęciu postępowania zawiadomieni zostali wnioskodawcy oraz Miejski Konserwator Zabytków w Rudzie Śląskiej. W trakcie postępowania administracyjnego Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków otrzymał od wnioskodawcy opracowaną przez mgr Urszulę Pawłowską w 2005 roku kartę ewidencyjną obiektu, zawierającą jego historię, opis oraz fotografie.

Kamienica przy ulicy kardynała Augustyna Hlonda 42 w Rudzie Śląskiej Orzegowie wybudowana została jako obiekt mieszkalno-usługowy w 1900 roku dla Jana Podeschwy, handlowca, posiadacza zakładu kowalskiego, organisty i wiceburmistrza Orzegowa. Budynek zaprojektowano w stylu historyzmu. Wśród innych kamienic Rudy Śląskiej wyróżnia ją styl o cechach neogotyckich, rzadko spotykany w budynkach mieszkalnych tego miasta.

dm

BIURO MIEJSKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW
wpłynęło dnia 15.02.2007
nr dziennika 208/07
nr sprawy a/a
osoba odpowiedzialna

Kamienica przy ulicy kardynała Augustyna Hlonda 42 w Rudzie Śląskiej Orzegowie jest przykładem wysokiej klasy architektury historycznej w skali Rudy Śląskiej, gdzie stanowi ważny element urbanistyczny dzielnicy Orzegów.

Wskazane we wstępie niniejszej decyzji administracyjnej art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. c ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm. – Dz. U. z 2004 roku Nr 96, poz. 959 i i Nr 238, poz. 2390) o brzmieniu następującym: „Ochronie i opiece podlegają bez względu na stan zachowania zabytki nieruchome będące, w szczególności: dziełami architektury i budownictwa”, jak również art. 3 pkt. 1 definiujący pojęcie zabytku: „Użyte w ustawie określenia oznaczają: zabytek – nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową” – są to główne przepisy o charakterze materialnoprawnym, dające podstawy do objęcia przedmiotowego zespołu ochroną prawną. Formalnoprawnym wyrazem tej ochrony jest wydanie decyzji przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków stosownie do upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 89 pkt. 2 i art. 91 ust. 4 pkt. 3 wymienionej ustawy.

Pouczenie

1. Od niniejszej decyzji służy stronom - na podstawie art. 127 § 1 Kpa odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie, za pośrednictwem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Do odwołania dołączyć należy znaczki opłaty skarbowej w wysokości 5 zł za odwołanie i 50 gr. za każdy załącznik.
2. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu - art. 130 § 1 kpa.
3. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji - art. 130 § 2 kpa.

Śląski Wojewódzki Konserwator
Zabytków w Katowicach
J. Jurek
dr inż. arch. Jacek Owczarek

Załączniki:

1. Opis obiektu
2. Mapka sytuacyjna w skali 1: 1000
- ~~3. Pouczenie o skutkach wpisu obiektu do rejestru zabytków~~

Otrzymują:

1. Pan Jan Podeszwa
ulica kardynała Augustyna Hlonda 42/1, 41-704 Ruda Śląska
2. Pani Maria Pietrek
Za pośrednictwem Pana Jana Podeszwy)

Do wiadomości:

1. Urząd Miasta w Rudzie Śląskiej
Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków
plac Jana Pawła II 6, 41-709 Ruda Śląska
2. Urząd Miasta w Rudzie Śląskiej
Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami
plac Jana Pawła II 6, 41-709 Ruda Śląska
3. Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków
ulica Mikołaja Kopernika 34-40, 00-328 Warszawa
4. Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej – Wydział Ksiąg Wieczystych
ulica 1 Maja 225, 41-710 Ruda Śląska
5. 2 x a/a (KL, MŁ)

Jurek

ZAŁĄCZNIK NR 1
DO DECYZJI NUMER K-RD-KL/4160/6552/211/06
Z DNIA 31 STYCZNIA 2006 ROKU

NUMER REJESTRU ZABYTEKÓW A/168/06

OPIS OBIEKTU

Budynek przy ulicy kardynała Augustyna Hlonda 42 w Rudzie Śląskiej położony jest na terenie dzielnicy Orzegów. Kamienica, wzniesiona w 1900 roku w stylu historyzmu, usytuowana jest w bloku zabudowy leżącym po wschodniej stronie ulicy kardynała Augusta Hlonda, wyznaczonym od północy ulicą Mateusza, od wschodu ulicą Bytomską, od południa ulicą Warszawską, a od zachodu ulicą kardynała Augusta Hlonda. Budynek zlokalizowany jest w linii zabudowy, u zbiegu ulic: kardynała Augusta Hlonda oraz Warszawskiej, w układzie "kalenicowym", na wielobocznej, ogrodzonej parceli. Główne strefy wejściowe znajdują się od strony ulicy kardynała Augusta Hlonda (budynek główny) oraz ulicy Warszawskiej (oficyna budynku). Wjazd na w/w nieruchomości od strony ulicy Warszawskiej (południowej).

Budynek jest murowany z cegły maszynowej w układzie „główkowym” (budynek główny oraz elewacje zachodnia i południowa oficyny) oraz „krzyżowym” (elewacja wschodnia budynku głównego). Elewacja północna budynku głównego oraz elewacje północna oraz wschodnia oficyny są tynkowane. Elewacje budynku głównego oraz oficyny są wzbogacone detalem architektonicznym wykonanym w postaci cegły profilowanej oraz cegły glazurowanej (parapety okienne).

Budynek wzniesiony jest na rzucie zbliżonym do litery „L”. Bryła rozczłonkowana, złożona jest z dwóch charakterystycznych członów: z wyższego, trójkondygnacyjnego budynku głównego oraz niższej, dwukondygnacyjnej oficyny dobudowanej prostopadłe do budynku głównego od strony wschodniej, tworzącej formę skrzydła budynku. Obiekt jest podpiwniczony, z nieużytkowym poddaszem. Na osi budynku głównego, od strony elewacji wschodniej znajduje się ryzalit o zróżnicowanej ilości osi w poszczególnych kondygnacjach (dwuosiowy w pierwszej i drugiej kondygnacji; na wysokości trzeciej kondygnacji jednoosiowy). W partii dachu ryzalit zamknięty jest szczytem w typie trójkątnym. Ponadto na osi, od strony elewacji zachodniej budynku głównego, widoczny jest pseudoryzalit, zwieńczony na wysokości dachu formą szczytu schodkowego. W narożu utworzonym pomiędzy budynkiem a oficyną usytuowane są dwie niewielkie dobudówki mieszczące sanitariaty oficyny oraz ganek. Budynek główny kryty trójspadowym dachem, natomiast oficyna wraz z dobudówką mieszczącą sanitariaty przekryte są dachami jednospadowymi. Ganek kryty dachem jednospadowym. Dachy budynku głównego i oficyny kryte są papą; zadaszenie nad schodami w elewacji tylnej kryte jest gontem bitumicznym.

Elewacja zachodnia (frontowa) budynku głównego wyróżnia się charakterystycznym, jednoosiowym ryzalitem znajdującym się na osi elewacji. Ryzalit w partii dachu przechodzi w formę schodkowego szczytu. W polu szczytu okna w układzie biforyjnym zamknięte są łukiem pełnym. Elewacja jest dziewięcioosiowa. Osie elewacji wyznaczone są otworami okiennymi zamkniętymi łukiem odcinkowym oraz okrągłymi, jak również otworami drzwiowymi znajdującymi się w pierwszej, piątej i siódmej osi elewacji. Otwory okienne osadzone są w wycofanych płaszczyznach elewacji. Dodatkowo zaakcentowane są one ceglanymi zwieńczeniami, kształtowanymi na łuku odcinkowym z elementem kłińca po środku. Na wysokości strychu widoczne są okrągłe okna, ujęte w dekoracyjne obramowania z czterema kłińcami rozmieszczonymi po bokach. Elewacja artykułowana jest lizenami. Ponadto elewacja rozczłonkowana jest fragmentem tynkowanego cokołu, gzymsami międzykondygnacyjnymi znajdującymi się pomiędzy pierwszą, drugą oraz trzecią kondygnacją, które wykonane są z pasów cegieł o zróżnicowanej formie ułożenia, a także ceglanymi gzymsami podokiennymi występującymi na wysokości drugiej i trzeciej kondygnacji oraz w partii ryzalitu na wysokości strychu. Całość elewacji zwieńczona jest rozbudowanym gzymsem wieńczącym wykonanym z naprzemiennie wysuniętych i wycofanych cegieł. Powyżej przechodzi on w formę pełnej attyki, która wzbogacona jest w narożach elewacji prostokątnymi elementami z płycinami w kształcie krzyża łacińskiego.

Elewacja północna budynku głównego jest tynkowana i pozbawiona osi.

Elewacja wschodnia budynku głównego wyróżnia się charakterystycznym ryzalitem, mieszczącym klatkę schodową oraz toalety usytuowane na półpiętrach klatki. W partii dachu ryzalit zamknięty jest szczytem w typie trójkątnym. W polu szczytu widoczna jest okrągła blenda, ujęta w dekoracyjne obramowanie z czterema kłińcami rozmieszczonymi po bokach. Elewacja o zróżnicowanej ilości osi w poszczególnych kondygnacjach – w partii

piwnicy posiada cztery osie, w pierwszej i trzeciej siedem, w drugiej kondygnacji osiem osi, natomiast w partii poddasza sześć osi. Osie elewacji wyznaczone są otworami okiennymi zamkniętymi łukiem odcinkowym (z wyłączeniem okien toalet zlokalizowanych w ryzalicie, które są prostokątne). W pierwszej osi znajduje się parterowy, tynkowany ganek, przekryty pulpitem dachem, poprzedzony jednobiegowymi, prostymi schodami w konstrukcji stalowej. W drugiej osi przyziemia znajduje się strefa wejściowa budynku głównego. Okna elewacji osadzone są w blendach zamkniętych od góry łukiem odcinkowym. Dodatkowo zaakcentowane są one ceglanyymi zwieńczeniami, kształtowanymi na łuku odcinkowym. Elewacja dodatkowo rozczłonkowana jest tynkowanym, wysokim cokołem oraz rozbudowanym, profilowanym, ceglany gzymsem wieńczącym.

Elewacja południowa budynku głównego jest czteroosiowa. Na wysokości poddasza widoczne są okrągłe otwory okienne oraz blendy w drugiej i trzeciej osi, ujęte w dekoracyjne obramowania z czterema kłińcami rozmieszczonymi po bokach. Osie elewacji wyznaczone są otworami okiennymi zamkniętymi łukiem odcinkowym. W pierwszej i drugiej osi elewacji blendy zamknięte są łukiem odcinkowym. (na wysokości pierwszej kondygnacji blendy wzbogacone roletami). Otwory okienne oraz blendy osadzone są w wycofanych płaszczyznach elewacji. Dodatkowo zaakcentowane są one ceglanyymi zwieńczeniami, kształtowanymi na łuku odcinkowym. Elewacja artykułowana jest lizenami. Ponadto elewacja rozczłonkowana jest częściowo ceglany cokołem zakończonym od góry cegłą profilowaną, gzymсами międzykondygnacyjnymi wykonanymi z pasów cegieł o różnicowanej formie ułożenia, które usytuowane są pomiędzy poszczególnymi kondygnacjami budynku, a także ceglany gzymсами podokiennymi występującymi na wysokości drugiej i trzeciej kondygnacji. Całość elewacji zwieńczona jest rozbudowanym gzymsem wieńczącym wykonanym z naprzemiennie wysuniętych i wycofanych cegieł. Powyżej przechodzi on w formę pełnej attyki, która wzbogacona jest w narożach elewacji prostokątnymi elementami z płycinami w kształcie krzyża łacińskiego.

Elewacja północna oficyny wyróżnia się charakterystyczną, dwukondygnacyjną dobudówką mieszczącą sanitariaty oficyny. Elewacja posiada różnicowaną ilość osi w poszczególnych kondygnacjach – w drugiej kondygnacji jest jednoosiowa, natomiast na wysokości poddasza trójosiowa. Osie elewacji wyznaczone są otworami okiennymi o różnicowanej wielkości oraz kształcie.

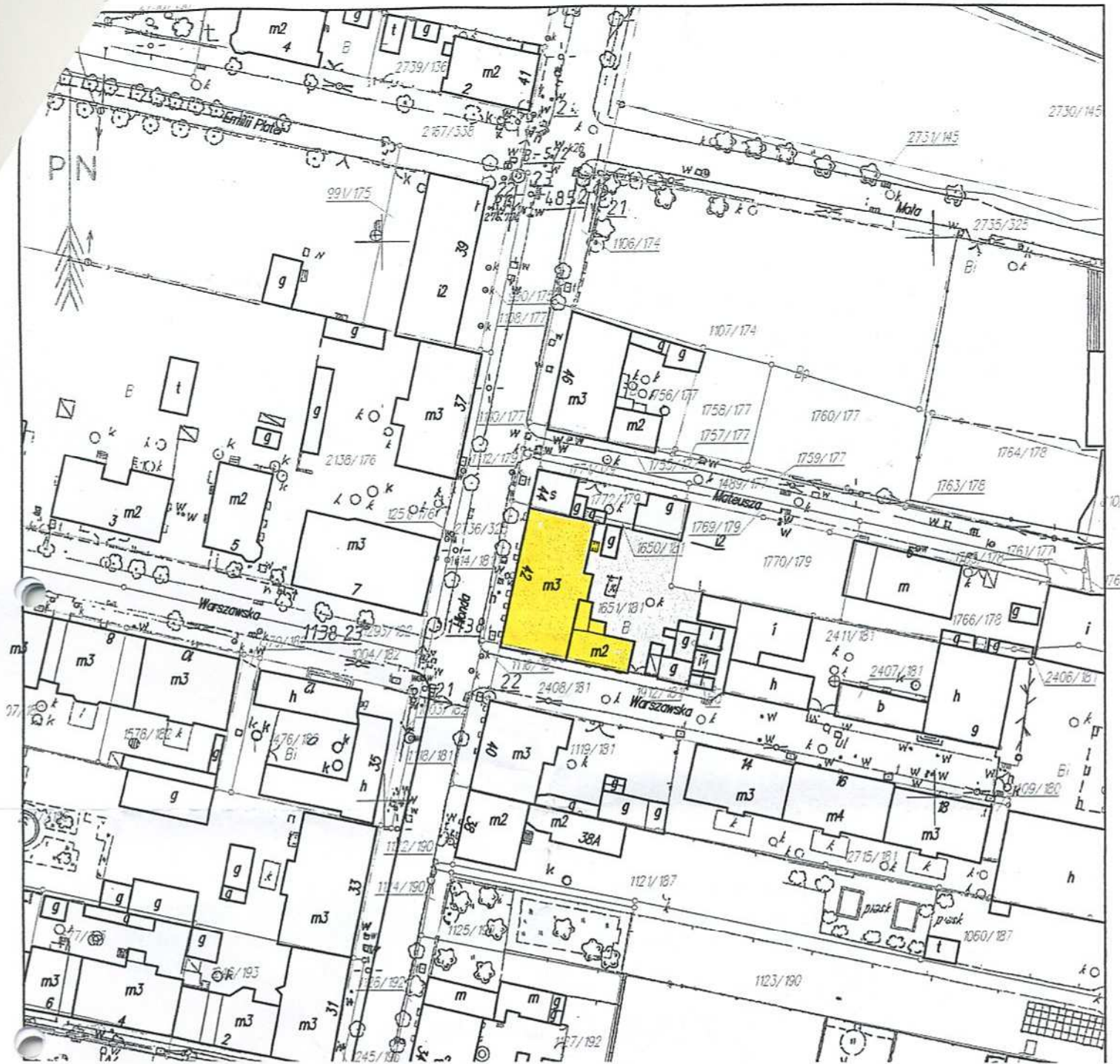
Elewacja wschodnia oficyny jest tynkowana i nie posiada osi.

Elewacja południowa oficyny posiada różnicowaną ilość osi w poszczególnych kondygnacjach – w partii piwnicy jest trójosiowa, w pozostałych kondygnacjach czteroosiowa. Osie elewacji wyznaczone są otworami okiennymi zamkniętymi łukiem odcinkowym (z wyłączeniem okien piwnic, które są prostokątne). Ponadto w pierwszej osi przyziemia znajdują się prostokątne drzwi. Otwory okienne osadzone są w wycofanych płaszczyznach elewacji. Dodatkowo zaakcentowane są one ceglanyymi zwieńczeniami, kształtowanymi na łuku odcinkowym. Elewacja artykułowana jest lizenami. Elewacja rozczłonkowana jest tynkowanym cokołem zakończonym od góry ceglany profilem, gzymсами międzykondygnacyjnymi wykonanymi z pasów cegieł o różnicowanej formie ułożenia, które usytuowane są pomiędzy poszczególnymi kondygnacjami oficyny oraz ceglany gzymсами podokiennymi występującymi na wysokości drugiej kondygnacji oraz strychu. Całość elewacji zwieńczona jest rozbudowanym, profilowanym gzymsem wieńczącym, przechodzącym w formę pełnej attyki.

We wnętrzu zachowany jest pierwotny układ przestrzenny kamienicy oraz oficyny wraz z głównymi ciągami komunikacyjnymi. W przyziemiu budynku znajdują się lokale usługowe. Na pozostałych kondygnacjach kamienicy znajdują się trzy mieszkania o różnicowanej wielkości (jednopokojowe z kuchnią oraz mieszkania złożone z czterech pokoi i kuchni).

dm

Wojewódzki Konserwator
Zabytków w Katowicach
dr inż. arch. Jacek Owczarek

ZAŁĄCZNIK NR 2
DO DECYZJI NUMER K-RD-KL/4160/6552/211/06
Z DNIA 31 STYCZNIA 2006 ROKU

NUMER REJESTRU ZABYTKÓW A/168/06

RUDA ŚLĄSKA ORZEGÓW
KAMIENICA
ULICA KARDYNAŁA AUGUSTYNA HLONDA 42

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
w Katowicach
40-015 Katowice, ul. Francuska 12

 GRANICE WPISU DO REJESTRU ZABYTKÓW

Wojewódzki Konserwator
Zabytków w Katowicach
J. Owczarek
dr inż. arch. Jacek Owczarek